

C] 'Escorting' the Bride

9. תנו רבנן מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת הכלה. (רש"י - **לכנסת כלה** - ללוותה מצית מצית לזית חופתה) מגילה כח:

10. .... וכתב בפרישה פרש"י הכנסת הכלה ללוותה מבית אביה לבית חופתה, מזה היה נ"ל הגון ללוות בזמנינו הכלה כשמביאים אותה תחת החופה כמו שנוהגים לעשות להחתן אדרבה הוא עיקר שהרי לא נזכר אלא הכנסת הכלה .... נמצא מה שהולכים בזמנינו כל הקהל לכסות ראש הכלה היא נקרא הכנסת כלה לחופה ע"כ. והט"ז כתב נראה לדידן לא הוה כיסוי הראש חופה אלא הכנה לחופה שתהיה אח"כ שהיא הגמר ואין הולכים אלא ללוות החתן ולא ללוות את הכלה ששם כל הנשים הולכים עמה ואין להתערב שם עמהם וראיתי בקצת מקומות אנשים חשובים הולכים לקראת הכלה וכשמקריבים אליה חוזרים לאחוריהם להחופה ונכון הו

בית שמואל סימן סה ס"ק ג

11. .... ולא הוזכר בה שיעור אלא כל הבא לשם זוכה שכל שהוא לחבבה כל שהם רבים יותר השמחה מהודרת ביותר בית הבחירה למאירי כתובות יז.

12. ויש אומרים דלגבי כלה אין לה שיעור ולעולם מבטלין כי ברוב עם הדרת החתן והכלה ומוסיף יותר בשמחה ובחבוב. ודייק הכי מדאמרינן מעבירין את המת מפני הכלה דמשמע שיותר היו חוששין לכבוד הכלה מלכבוד המת שיטה מקובצת כתובות יז.

13. .... והגזברים יוצאים לקראתם לפי כבוד הנכנסים היו יוצאים וכל בעלי אומניות שבירושלם עומדים לפנייהם ושואלין בשלומם אחינו אנשי המקום פלוני באתם לשלום: **ר' עוזדיה מצרטורה**: אט"ג דאין צעלי אומניות חייצין לעמוד מפני תלמידי חכמים צעטע שעוסקים צמלאכתם כדי שלא יחצטלו ממלאכתם, מ"מ היו חייצים לעמוד מפני מצויי צכורים דחציצה מלוח צשעטה. ומטעם זה עומדים מפני נושאי המטה שהמת צה ומפני נושאי התינוק לצרית מילה

משנה ביכורים ג:ג

D] Creating the Simcha

14. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בְּצִבָּא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל דְּבַר נְקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשִׂמְחָתָא אֶתְּוֹ אֲשֶׁר לְקַח: דברים כד:

15. תנו רבנן: כיצד מרקדין לפני הכלה? בית שמאי אומרים: כלה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כלה נאה וחסודה. (רש"י - **חוט של חסד משוך עליה**). אמרו להן ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חוגרת או סומא, אומרי' לה, כלה נאה וחסודה? והתורה אמרה: (שמות כ"ג) **מדבר שקר תרחק!** אמרו להם ב"ה לב"ש: לדבריכם, מי שלקח מקח רע מן השוק, ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו? הוי אומר: ישבחנו בעיניו, מכאן אמרו חכמים: לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות. כתובות יז.

16. **כמות שהיא** - לפי יופיה וחשיבותה מקלסין אותה רש"י שם

17. **כלה כמות שהיא** - ואם יש בה מוס ישתקו ולא ישבחוה אי נמי ישבחוה בדבר נאה שיש בה כגון בעיניה או בידיה אם הם יפות. וב"ה אומרים ישבחוה לגמרי דכשמזכירין מה שיש בה לשבח מכלל דשאר לגנאי. תוספות שם

18. **ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו**. פירוש דכל שהוא מפני דרכי שלום אין בו משום מדבר שקר תרחק. יטיבא כתובות יז.

19. מצוה לשמח חתן וכלה ולרקד לפנייה ולומר שהיא נאה וחסודה אפילו אינה נאה שולחן ערוך אבן העזר הלכות קידושין סימן סה סעיף א

20. כי אתא רב דימי אמר, הכי משרו קמי כלתא במערבא: לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן.

כתובות יז.

21. אמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי, שהיה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה, ואומר: כלה נאה וחסודה. רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת, א"ר זירא: קא מכסיף לן סבא! כי נח נפשיה, איפסיק עמודא דנורא בין דידיה לכולי עלמא; וגמירי, דלא אפסיק עמודא דנורא אלא אי לחד בדרא אי לתרי בדרא. א"ר זירא: אהנייה ליה שוטיתיה לסבא ואמרי לה: שטותיה לסבא ...

כתובות יז.

22. ע"פ שיהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאכות שבבית חייב לעשות דברים שהן לצורך השבת בגופו שזה הוא כבודו, חכמים הראשונים מהם מי שהיה מפצל העצים לבשל בהן, ומהן מי שהיה מבשל או מולח בשר או גודל פתילות או מדליק נרות

רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ו

23. רב אחא מרכיב לה אכתפיה ומרקד, אמרי ליה רבנן: אנן מהו למיעבד הכי? אמר להו: אי דמיין עלייכו ככשורא - לחיי, ואי לא - לא.

כתובות יז.

24. וי"א דכל שאינו עושה דרך חבה, רק כוונתו לשם שמים, מותר צית שמואל - (יא) רק כוונתו לשם שמים - לעשות נח לאציה וללמח וכה"ג ומזה נהגו לרקד עם הכלה לחצצה על החתן או לכבוד אציה ות"ח ראוי להחמיר רש"ל וצ"ח כתב צמלכותינו נהגו להקל דלא נהוג אסור, ומשמע מתוס' כל שאין כוונתו לשם חיבה אלא לשם שמים מותר

שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כא סע' ה'

25.

כו' עוזר צה' קולות כו' ע"ס: (ג) ולרקד לפניה. עי' בס' תורת חיים צמ"ק עבודת גלולים דף י"ז נד"ה אבי ידיהו שכ' וז"ל ונרא' דאסור ללכת במחול עם הכלה בשבעת ימי המשתה אפי' אינו אוחז ידה ממש אלא צהפסק מטפסת כדרך שנוהגין מקצת ח"מ שצדור הזה אפי' לאו שפיר עבדי כדמשמע הכא דשום קריבה בעלמא אסור ואין לחלק צין כלה לאחרת דליכ' האידנא מאן דמצי למימר דדמיא עליה ככשורה ולא אמרו חכמים אלא כיצד מרקדין לפני הכלה ולא עם הכלה וכה"ג פסק ש"ס צרפ"צ דכתובות דאסור להסתכל בפני כלה כל שבעה כמו שאסור להסתכל באשה אחרת ואוחז בני צליעל ההולכים נמחול עם נשים דעלמא עליהם הכתוב אומר יד ליד לא ינקה רע לא ינקה מעונשה של גיהנם וראוי לגעור בהן וכל מי שיס צידו למחזות כו' עכ"ל ועס"מ וצ"ס לעיל סי' כ"א ס"ה הוצא צבה"ט שם סק"ט:

פתחי תשובה אבן העזר סה"ב

26. יש מתירים לומר לעכו"ם לנגן בכלי שיר בחופות. הגה: ואפי' לומר לעכו"ם לתקן הכלי שיר, שרי משום כבוד חתן וכלה, בלא"ה, אסור. ומיהו בזמן הזה נהגו להקל

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שלח

27. לומר וכו' - דאיסור השמעת קול בכלי שיר אינו אלא איסור דרבנן גזירה שמא יתקן כלי שיר ואמירה לא"י ג"כ אינו אלא איסור דרבנן והוי שבות דשבות ובמקום מצוה היא דאין שמחת חתן וכלה אלא בכלי שיר ושרי ויש מקומות שנהגו להחמיר בזה אם לא שהכינום לזה מע"ש ולא יאמר לו בשבת כלום או שבא מעצמו לנגן

משנה ברורה סימן שלח ס"ק ח

28. דאיתא במהרי"ל שפעם א' גזר המושל שלא ינגנו בכלי שיר וצוה להוליך חתן וכלה לעיר אחרת לעשות שם החתונה כדי לנגן בכלי שיר ורדב"ז ח"א קל"ב כתב שבא

מגן אברהם סימן שלח:יא

29. החתן דומה למלך מה המלך הכל מקלסין אותו שבעת ימי המשתה כך חתן הכל מקלסין אותו שבעת ימי המשתה, מה המלך לובש בגדי כבוד, כך החתן לובש בגדי כבוד, מה המלך שמחה ומשתה לפניו כל הימים, כך החתן שמחה ומשתה לפניו כל שבעת ימים, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו, כך החתן אינו יוצא לשוק לבדו, מה המלך פניו מאירות כאור החמה, כך חתן פניו מאירות כאור החמה, שנ' והוא כחתן יוצא מחופתו

פרקי דרבי אליעזר פרק טז

30. ואמר רבי חלבו אמר רב הונא: כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו - עובר בחמשה קולות (רש"י - מזלזל בחמשה קולות שזיך זכן הקדוש צריך הוא את ישראל) שנאמר: (ירמיהו ל"ג) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות. ואם משמחו מה שכרו? - אמר רבי יהושע בן לוי: זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות, שנאמר: (שמות י"ט) ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על החר וקל שופר וגו' ויהי קול השפר וגו' והאלקים יענו בקול.

ברכות ו:

E] Wedding Presents

31. שכן מצינו בדניאל איש חמודות שהיה מתעסק בגמילות חסדים. ומה הן גמילות חסדים שהיה דניאל מתעסק בהם? ...היה מתקן את הכלה ומשמחה (פי' - להכין לרכיב וקישוטיה)

אבות דרבי נתן פרק ד

32. טו גבאי צדקה שיש בידם מעות צדקה, ישיאו בהם בתולות עניות, שאין צדקה גדולה מזו.

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמט סעיף טו

33. מוכרים בהכ"נ, וכן שאר דברים שבקדושה אפי' ס"ת, להספקת תלמידים או להשיא יתומים בדמיו - מגן אברהם: (ט) להשיא יתומים בדמיו - וה"ל יתומות וכן נ"ל מוכח מדקאמר הגמ' הטעם משום לא תוכו זרעה לשבת ירעה ולא קאמר משום פרו ורבו אלא דפרו ורבו לא שייך צאשה משא"כ לשבת ירעה

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בית הכנסת סימן קנג סעיף ו

F] Tzniut

34. הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך:

מיכה ו:

35. והצנע לכת עם אלקיך - זו הוצאת המת והכנסת כלה לחופה

סוכה מט:

36. אף שם צריך הצנע, לסעוד במדה נאה ולשמוח במדה נאה, ולא להנהיג קלות ראש בעצמו

רש"י שם

37. אסור להסתכל בכלה, אצל מותר להסתכל בתכשיטין שעליה או צפריעת ראשה

שולחן ערוך אבן העזר סימן סה סעיף ב

38. אם פגעו מת וכלה זה בזה, מעבירין המת מלפני הכלה; וכן אם אין בעיר כדי לזה ולזה, מקדימין ומכניסין הכלה לחופה, ואחר כך קוברים המת. אבל אחר שנכנסה לחופה, ויש לפניו לנחם אבל ולשמח חתן, תנחומי האבל קודם. (ש"ך - מעבירין את המת מלפני הכלה - להכניסה לחופה דלעולם מנזות החיים קודמת למנזות המתים ועיקר מנזות הכלה להכניסה לחופה משום לא תוכו זרעה וגו')

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שס סעיף א